

Kocsis Tamás

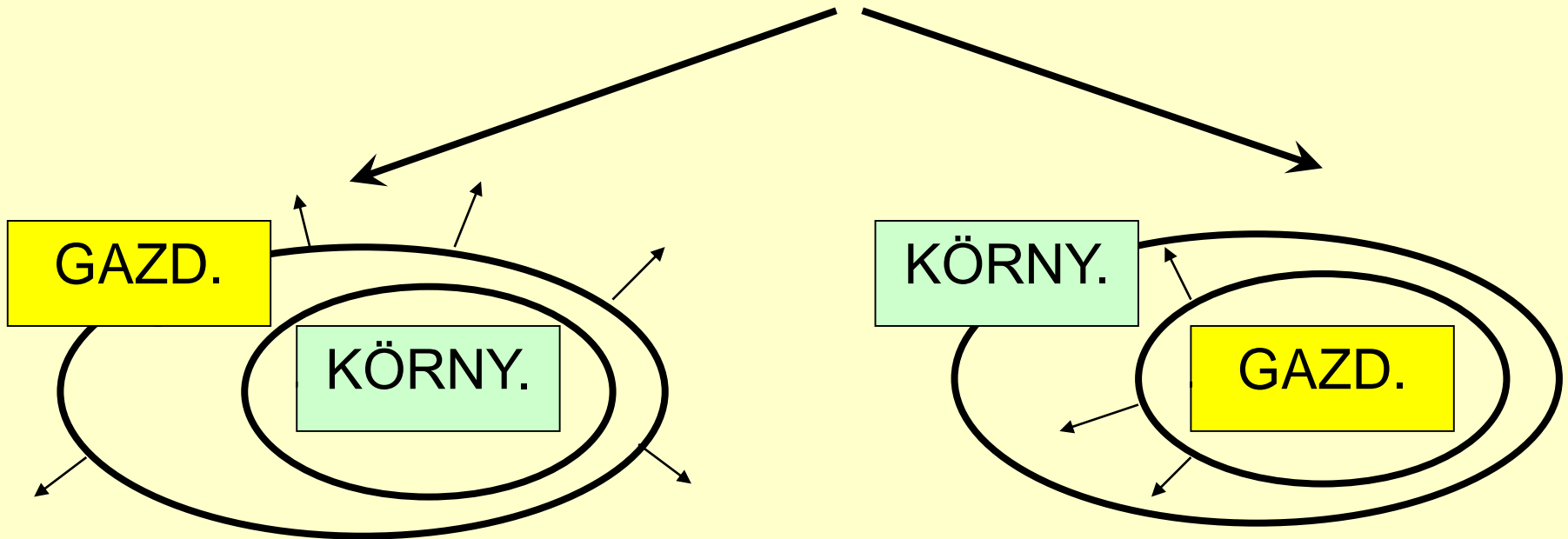
*Externális költség erős
fenntarthatósági keretben:
a szándékos
költségáthárítás alapesetei*

Magyar Közgazdasági Társaság Vándorgyűlése

Eger, 2017.09.08.

OTKA Pályázati Alap támogatásával (K120183)

Fenntartható Fejlődés (FF)

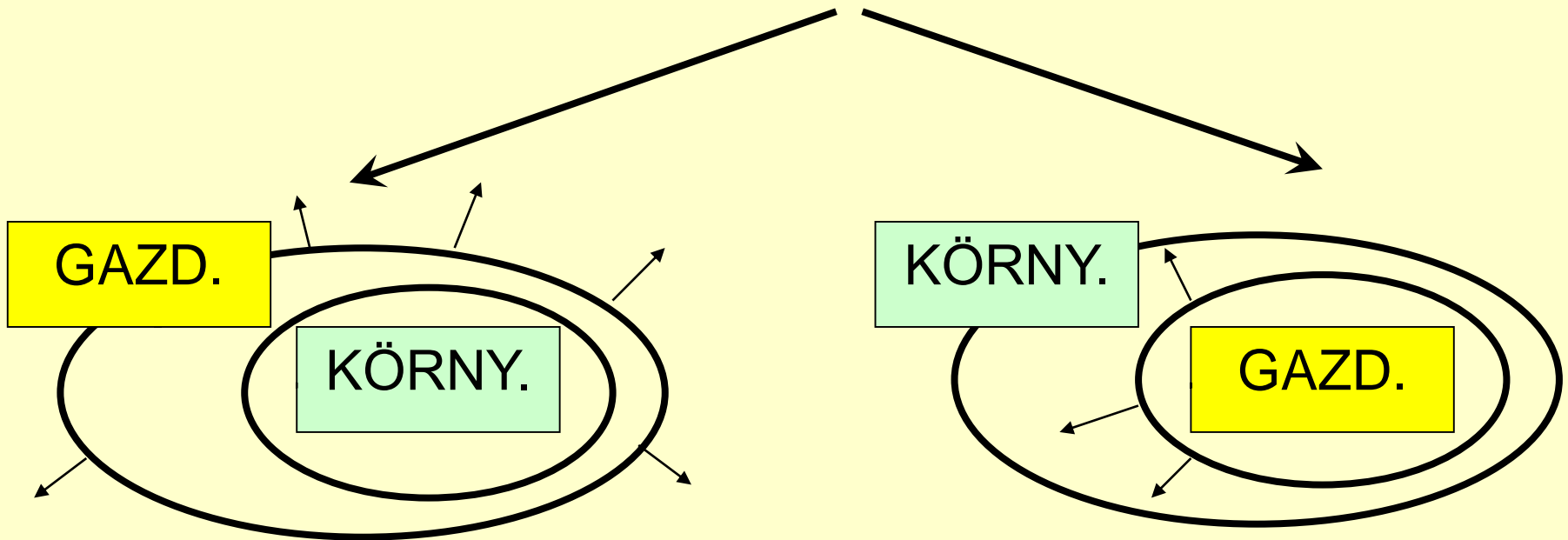
**Környezetgazdaságtan
(environmental economics)**

**Ökológiai gazdaságtan
(ecological economics)**

Gyenge (weak)

Erős (strong)

Fenntartható Fejlődés (FF)

Mi a pénz szerepe
az egyik, illetve a másik rendszerben?

Gyenge (weak)

Erős (strong)

Mi jut eszünkbe az alábbi élelmiszer-
termékcsoportokról?

Biotermék

Iparszerűen
előállított
termék

Közgazdasági szempontból a lényeg

Biotermék	Iparszerűen előállított termék
drágább	olcsóbb
externália csekély	externália magas

- Ez megfelel a „**Responsible pays principle**” elvnek, amikor a felelős gondolkodó mélyebben a zsebébe nyúl.
- Ám ehelyett inkább „**Responsibility pays principle**” kellene, amikor a felelős gazdálkodási gyakorlat kifizetődik (másképp pedig a „felelőtlen”, környezetterhelő gazdálkodás nem fizetődik ki)

Az externália...

A hatás

- harmadik személy jólétét befolyásolja;
- nem szándékos;
- nem kompenzált;
- ismert.

Az externália bővített fogalma

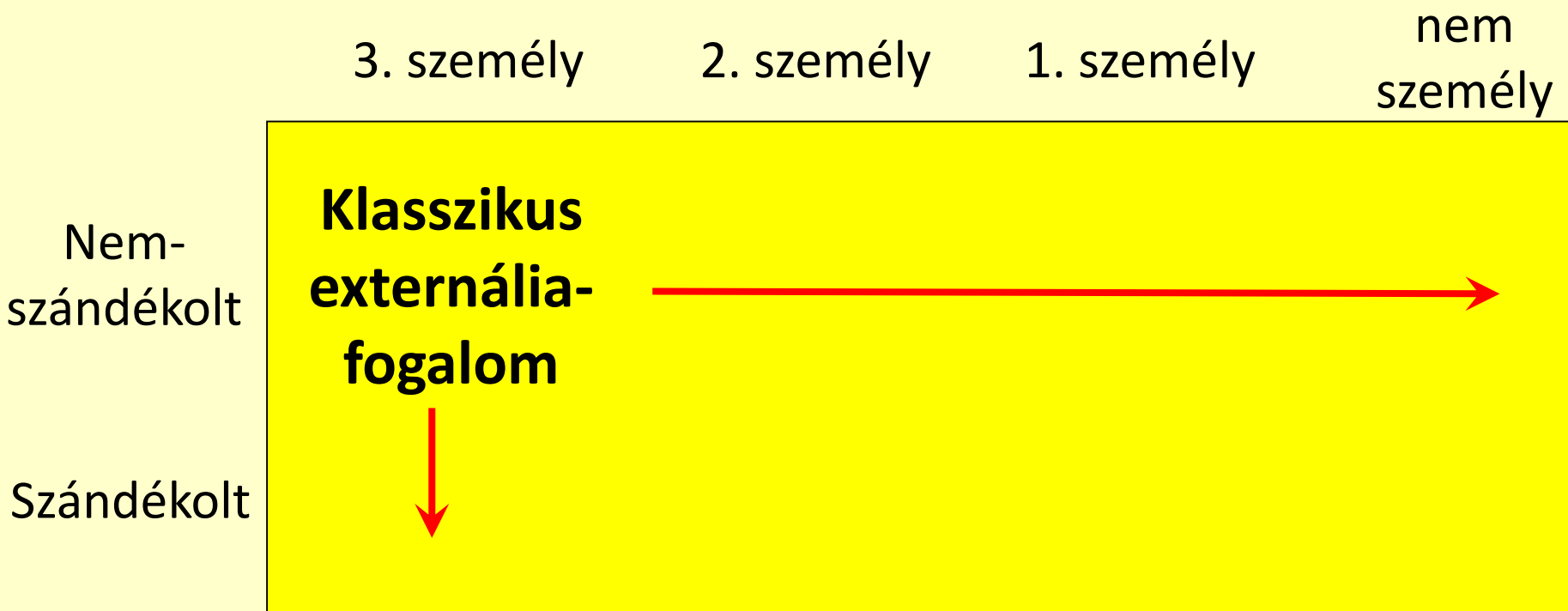
A hatás

- ~~• harmadik személy jólétét befolyásolja;~~
- ~~• nem szándékos;~~
- nem kompenzált;
- ismert.

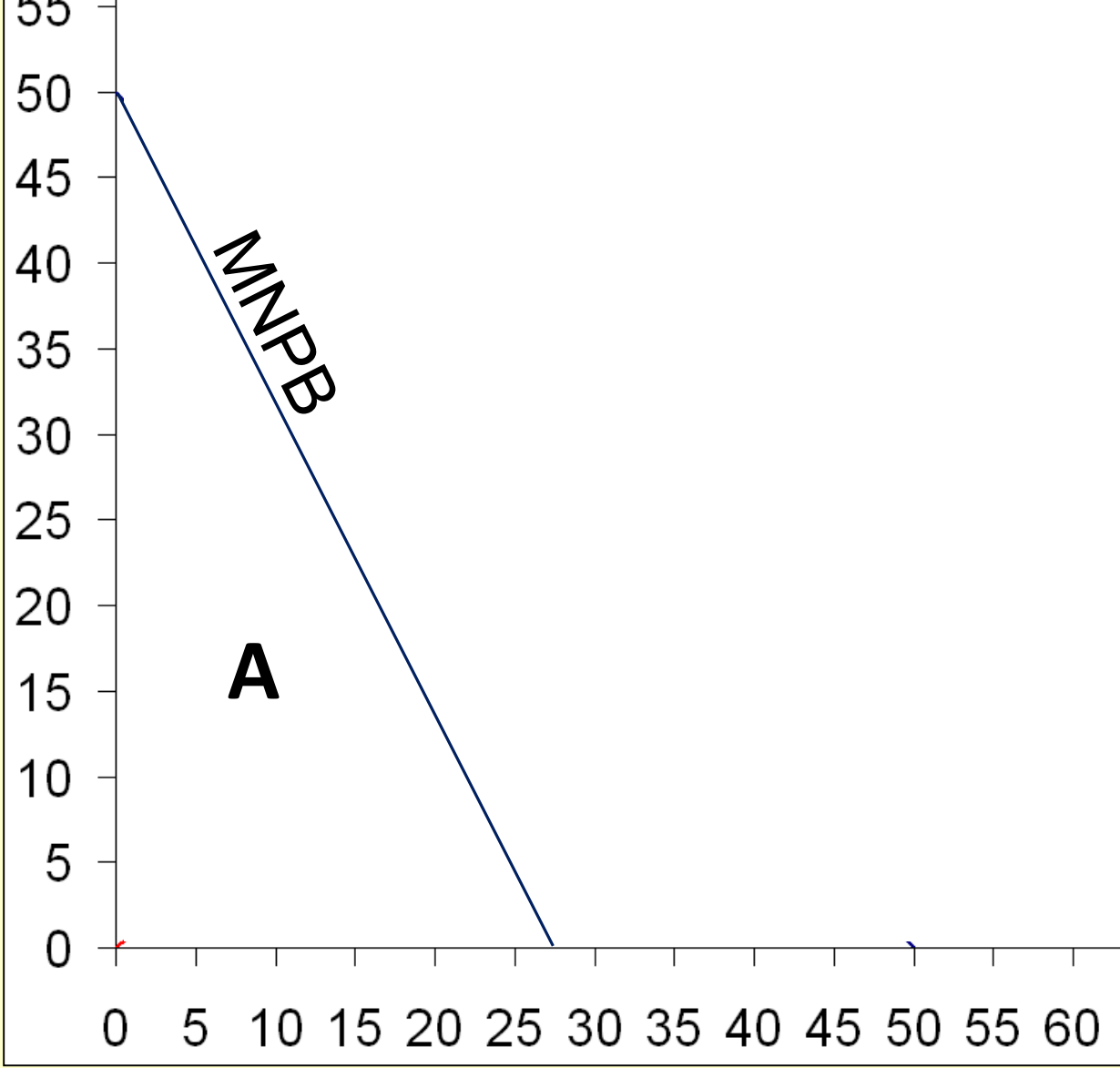
(Nem csak) az agrárium dilemmája

- **Szándékolt-e** az a (negatív környezeti) hatás, amikor egy gazda műtrágyahasználattal, vegyszerezéssel nagyobb hozamra – és így nagyobb profitra – tesz szert a korábbi, „hagyományos” gazdálkodáshoz képest?
- Szándékoltság = felróható, elmarasztalható
- *(Egyrészt nem, másrészt igen.)*

A bővített externália-fogalom

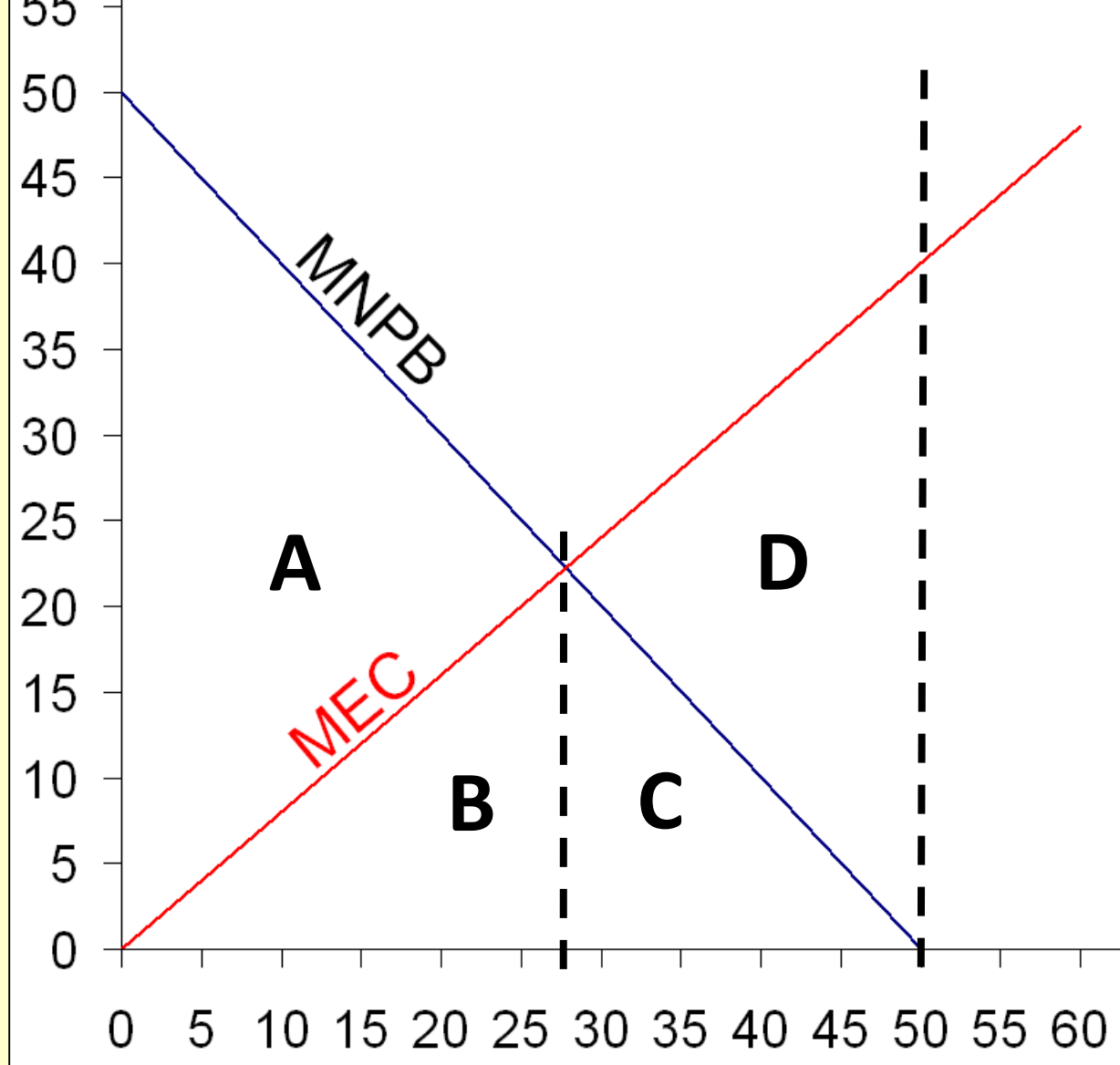
Határhaszon
Határköltség
(EUR/
term.egység)

$Q_{max} = Q_{opt}$

termelés

Határhaszon
Határköltség
(EUR/
term.egység)

termelés

A) Destruktív technológiai „fejlődés”

Amikor MC meredeksége pont annyival csökken,
amennyivel MEC meredeksége nő.

→ a „fejlődés” egy az egyben a költségek áthárítását
szolgálja

→ szabályozásra van szükség, ami torzítja a versenyt

→ a rendszerint késedelmes szabályozás miatt
egy darabig extra profit mindenképp elérhető

A lényeg

- Lehetséges az „erős” fenntarthatósági elemzés az externália fogalmi keretén belül, sőt nem csak lehetséges, hanem érdemes is így elemezni!
- Célszerű filantróp készítéseinket is ebben a keretben leírni.
 - A projekt a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap finanszírozásával valósult meg
 - OTKA K120183